WASHINGTON DC

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 106. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 8-го ЧЕРВНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 8, 1961 No. 106. VOL. LXVIII.

КЕННЕДІ СТВЕРДЖУЄ СУПЕРЕЧНІСТЬ ЦІЛЕЙ І МЕТОД ВІЛЬНОГО СВІТУ І КОМУНІЗМУ

Президент звітував народові про висліди своїх нарад в Европі. — Єдиний успіх розмов з Хрущовим бачить в зменшенні шансів війни „через непорозуміння"

Вашингтон. — „... Скажу вам тепер, що це були два дуже тверезі дні. Не було виявів нечемности, втрати рівноваги, не було погроз або ультиматумів по жадному боці. Не осягнено ані не дано ніяких поступок ані концесій. Не пляновано ані не прийнято ніяких більших рішень. Не добуто, ані не пляновано добути ніякого показного поступу..." — Такими словами Президент підсумував висліди своїх розмов з Хрущовим у своїй промові, яку виголосив в минулий вівторок 6 червня ц. р. до американського народу через радіо-телевізійну сіть. На початку своєї 26-хвилинної промови Президент довший уступ присвятив своїй конференції з французьким президентом Шарлем де Голем і знову прославляв його, як державного мужа і великого лідера західнього світу, прославляючи водночас Францію за її післявоєнні успіхи. Він ствердив, що вся його подорож по Европі була „незабутнім переживанням" та що залишив Париж „із збільшеною вірою в західню єдність і силу". Президент пояснив, що вже раніше казали йому — де Голь, канцлер Аденауер і англійський прем'єр Мекміллен — „якого типу людини є Хрущов", але — мовляв — він, Кеннеді, мусить самостійно приймати рішення, що їх не всилі приймати ніхто з його союзників ні дорадників і тому він мусів безпосередньо пізнати Хрущова та переконатись, хто він такий. Водночас він хотів, представити Хрущову „безпосередньо, детально, реалістично та з нагодою для дискусії і пояснення наші погляди". Президент ствердив, що „провалля між нами не зредуковано в такому короткому часі матеріяльно, але бодай відкрито трохи більше шляхи для зв'язку". Кеннеді бачить успіх конференції з Хрущовим в тому, що „бодай по обох сторонах зменшились шанси небезпечного непорозуміння". Найбільшу трудність в розмовах з комуністичними лідерами та взагалі найбільшу розбіжність між вільним світом і комуністами Президент бачить у тому, що „Совєти і ми придаємо цілком інше значення тим самим словам: війна, мир, демократія, народна воля. Має цілком суперечні погляди на те, що добре і зле, що є внутрішніми справами та що таке агресія. Та понад усе маємо цілком суперечні уявлення, яким є світ та яким він повинен бути". „Ми віримо — пояснює Президент ту розбіжність — в систему національної свободи і незалежности. Він вірить в експансивну і динамічну концепцію світового комунізму".

Хрущов не говорив з президентом Кеннеді „категоріями війни". Проте він переконував Президента, що світ і без війни іде до комунізму, що Совєти перевищують Америку своїми міжплянетними дослідами, що вони переженуть Америку промисловою продукцією та докажуть світові вищість своєї системи над американською. Президент з'ясував дуже докладно нову небезпеку, яка грозить нині світові від нової комуністичної тактики поярмлювання щораз нової країни. Ця небезпека полягає в тому, що мала, але добре зорганізована і здисциплінована комуністична меншина в будь-котрій країні використовує тамошню бідність чи невдоволення населення для проведення партизанки та підривної роботи. Вірі Хрущова в успішність такої тактики Президент протиставить свою віру в свободу, незалежність і право самовизначення. Він вірить, що під цими гаслами світ переможе комунізм. Але, щоб не давати комуністам поля для використовування нужди, темноти і заразних недуг для своїх цілей, Президент поручає продовжувати в посиленій мірі програму економічної і культурної допомоги відсталим країнам, допомоги в вишколюванні їхніх оборонних військ та в поборюванні тамошніх недуг і неграмотности. Президент стверджує, що саме Хрущов своїм становищем у Відні дав найкращий доказ на конечність прийняття Конгресом законопроєктів про програму закордонної військової і економічної допомоги.

Зрештою, Президент ствердив, що „наші надії на закінчення атомових спроб, на кінець поширювання атомової зброї і на повільне зменшування міжнародного збросння зазнали поважного удару". Президент з'ясовує Хрущову рішучість Заходу боронити всіма способами своїх прав і свободи в Західньому Берліні. За єдиний скромний успіх в конкретній справі Президент вважає згоду Хрущова на принцип вільного і невтрального Ляосу та припинення там воєнних дій. Президент висловлює надію, що большевики застосують той принцип в практиці на теперішній Женевській конференції в Ляосі. Закінчив Президент свою промову закликом до американського народу дальше підтримувати та виявляти єдність і рішучість в осяганні цілей миру і свободи.

Цю свою промову Президент виголосив о год. 7 пополудні. Він прибув на військове летовище в Мериленді о год. 9 ранку. Його привітали всі члени уряду та лідери Конгресу.

ПЕРЕД ЗУСТРІЧЧЮ ПРЕЗИДЕНТА З ЛІДЕРАМИ КОНГРЕСУ. — Президент Кеннеді (посередині) супроводить провідника республіканців у Сенаті сенатора Дірксена (зліва) до гелікоптера, що має відвезти усіх на місце зустрічі Президента з лідерами Конгресу. З правого боку демократичний сенатор Дж. Вілліям Фулбрайт, голова сенатської Комісії для закордонних справ.

Наслідком зустрічі з Хрущовим буде збільшене зброєння Америки

Відень. — Голова Вашингтонського бюра „НЙ Таймсу" Джеймс Рестон, який їздив з президентом Кеннеді до Відня, твердить в своїй кореспонденції до названого щоденника, що розмова Кеннеді з Хрущовим переконала його в конечності збільшення збройних сил Америки та скріплення її зв'язків з союзниками. Кеннеді — запевняє Рестон — всупереч пропагандивно-оптимістичному тонові заяв Хрущова, виїхав з Відня в песимістичному настрої, прийшовши до переконання, що з Совєтським Союзом неможливо порозумітись ні в одній великій міжнародній справі: ані щодо Берліну й Німеччини, ані щодо припинення атомових дослідів, щодо міжнародного роззброєння ані щодо відношення до недорозвинених країн. Хоча Кеннеді не був оптимістом, коли їхав до Відня, і знав, що годі сподіватись на будь-яке поважніше порозуміння з Хрущовим, в усіх без вийнятку справах. Тому Кеннеді — каже Рестон — прийшов до висновку, що тільки розбудова дійсно могутньої західньої збройної сили Заходу зможе вплинути на Хрущова в напрямку зм'ягшення його агресивної постави. Хоча західні політики не сподівалися нічого іншого від Віденської конференції, проте сам Кеннеді прийшов до висновку, що криза в справі Берліну є реальною загрозою на найближчий час.

Секретар скарбу Діллон за довготермінову закордонну допомогу

Вашингтон. — Секретар скарбу Даглес Діллон, зізнаючи дві години і 30 мінут у Сенатській Комісії Закордонних Справ, домагався, щоб Конгрес ухвалив довготермінову допомогу закордонним країнам, бо тільки тоді можна буде доцільно плянувати цю допомогу та дійсно допомогти відсталим державам розбудувати їхню економіку. Діллон обороняв урядовий проєкт видати на закордонну допомогу в найближчому фінансовому році, що починається 1-го липня 1961, суму $ 4,763,000,000 з чого $ 2,878,000,000 мали б іти на економічну, а $ 1,885,000,000 на військову допомогу. Секретар скарбу твердив, що великі суми з допомоги закордонові мають бути видані у ЗДА, і тому це не збільшить дефіциту в платничому балянсі ЗДА. І так аж 80 відсотків із суми, призначеної на економічну допомогу, мали б бути видатковані у ЗДА, а з фондів на військову допомогу аж 90 відсотків залишилися б в цій країні. Президент Кеннеді предложив Конгресові довготерміновий плян допомоги заприязненим державам.

Д-р Василь Вишиваний очолює Об'єднаний Комітет — Відділ УКК в Ню Йорку

Ню Йорк. — Відомий громадський діяч д-р Василь Вишиваний був обраний на голову місцевого Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій, який сповняє рівночасно функції Відділу Українського Конгресового Комітету Америки в цій великій громаді, в результаті загальних зборів, що відбулися минулої суботи, 3-го червня, в приміщеннях Українського Народного Дому. Досі цей Комітет очолював мгр. Іван Винник, що відмовився від дальшої кандидатури. Комітет об'єднує на терені метрополітального Ню Йорку 68 організацій, координуючи їхню працю відповідно до місцевих, крайових та національних потреб. Крім д-ра Вишиваного, до Управи Комітету були обрані: п-ні К. Пелешок і В. Базилевський — заступники голови, п-ні Іванна Бенцаль і мгр. Іван Базарко — секретарі, адв. Вол. Стек референт зовнішніх зв'язків, В. Никифорук — скарбник, дир. Р. Крупка — організаційний та імпрезовий референт, Л. Варицький — господарський референт та П. Дорожинський, Т. Шевчук, Ю. Микуленко, Л. Пришляк і М. Кізима — члени Управи. Обрано також Контрольну Комісію в складі: Ів. Винник, М. Лисогір, п-ні Ст. Поритко, полк. П. Содоль-Зілинський та М. Черник, і Товариський Суд в складі: д-р О. Соколишин, інж. Р. Білинський, Гр. Яремчук, п-ні Г. Ґермак та Ол. Сокіл. Зборами проводила Президія в складі: д-р Василь Вишиваний — голова, п-ні Іванна Бенцаль — заст. голови та п. Гр. Цебрій — секретар.

Плянують будувати сателіти, які мають нищити ворожі ракети

Вашингтон. — Летунство в порозумінні з департаментом оборони плянує будувати такі сателіти, які могли б виявляти ворожі ракети в кілька мінут після їх випущення та за допомогою своїх ракет їх нищили б. Справа цих сателітів знаходиться ще в „стані технологічного досліду". Ця програма називається БАМБІ — Баллістік Міссайлс Буст Інтерсепт. Треба б збудувати малі штучні сателіти, які кружляли б довкола Землі і могли б негайно виявити ворожі ракети. Після виявлення ворожої ракети сателіт випускає свою керовану ракету, яка нищила б ворога. Летунство веде переговори з трьома фірмами в цій справі. Дженерал Дайнемікс Корпорейшен, Спейс Текналоджі Ляборагоріс і Рюз Еркрафт Компані.

В АМЕРИЦІ

В цих днях в Ню Йорку різні організації, як Лицарі Колюмба та робітничі спілки жертвують свою кров для Американського Червоного Хреста. Хто хотів би це зробити, може поінформуватись у Відділі АЧХ, адреси яких легко знайти в телефонічних книжках.

● **Генерал майор Генрі С. Гадж** відібрав параду від корпусу кадетів у Вест Пойнті, Н. Й., в дні річного свята цього корпусу. Генерал Гадж має 101 рік, він є найстаршим випускником цієї Військової Академії, яку закінчив у 1881-му році, і є єдиним випускником, який дожив такого віку.

● **Окружний** федеральний суддя у Бостоні Джордж С. Свіні засудив промисловця Вернарда Голдфайна до однорічного ув'язнення і до $110,000 грошової кари за те, що він не заплатив був федеральних податків на суму майже $800,000. Суд припинив виконання вироку на п'ять років, але засуджений мусить заплатити податки, кару й відсотки від податків та має виявити всі інформації про те, як він обдурював податкові уряди при неплаченні податків.

ГОТІВКОВІ ПОЖЕРТВИ НА ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКОВІ ДОСЯГАЮТЬ $ 100,000, З ЧОГО $ 60,000 УЖЕ ПЕРЕСЛАНО ДО КОМІТЕТУ

Ню Йорк. — Готівкові пожертви на будову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні досягають уже 100,000 долярів, з чого круглo 60,000 вже переслано до каси Крайового Комітету Пам'ятника Шевченкові в Америці, ствержено на нарадах „Малої Екзекутиви" Комітету, які відбулися тут минулого вівтірка, 6-го червня в приміщенні канцелярії Комітету в домі Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка. Наради відбулися під проводом голови Комітету Пам'ятника Шевченкові проф. д-ра Романа Смаль-Стоцького і в них, крім нього взяли участь: екзекутивний директор Комітету Йосип Лисогір, секретар д-р Ярослав Падох касир Плятон Стасюк директор канцелярії Юліян Ревай і ред. А. Драган. „Мала Екзекутива" була створена на останніх нарадах повної Екзекутиви із місцевих або припадково приявних в Ню Йорку членів повної Екзекутиви для полагоджування біжучих справ, що не вимагають принципових рішень. Із звітів касира п. Стасюка та директора канцелярії п. Гевая виходить, що пожертви на будову пам'ятника з поодиноких громад напливають кожного дня і загальна сума тих пересланих уже пожертв виносить круглo 60,000 долярів. Збірки продовжуються в усіх громадах, але багато з них, не завершивши ще цих збірок, зберігають зібрані гроші в місцевих щадницях. Таких не пересланих ще до каси Комітету грошей обраховується на щонайменше 40,000 долярів. Комітет рішив звернутися окремим закликом до всіх місцевих Комітетів, щоб зібрані гроші негайно, щонайменше з кінцем кожного місяця пересилали до каси крайового Комітету. Подані підсумки відносяться тільки до готівкових пожертв, бо ще є десятки тисяч долярів задеклярованих пожертв, щодо сплати яких немає причин сумніватися. Тим то збіркова кампанія на будову пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні, хоч триває ще тільки три місяці, та хоч у цілому ряді громад вона щойно приготовляється, вже дала поважні результати. За найбільш прикладну в цій акції Громаду подається Боффало, що вже виконала свою високу збіркову квоту в сумі 10 000 долярів та успішно продовжує збірку, пересилаючи зібрані гроші до каси Комітету з кінцем кожного тижня. Із дальшого звітування виходило, що тепер уже в 78 громадах існують і працюють місцеві Комітети Пам'ятника Шевченкові що займаються збіркою фондів. Розглянувши теперішній стан та працю, зокрема збіркову акцію, „Мала Екзекутива" вирішила цілий ряд біжучих справ, зокрема рішено:

— Подбати, щоб уже в найкоротшому часі був проголошений схвалений вже конкурс на проєкт пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні. Умови і текст конкурсу встановлені вже деякий час тому.

— Поробити всі необхідні заходи для приспішення збірки необхідних на будову пам'ятника фондів, щоб можна було вже в найкоротшому часі представити вимагані законом докази наявности цих фондів;

— Приготовити для вжитку Громад брошурку з усіми важливішими інформаціями про закон в справі пам'ятника, площу, на якій пам'ятник має бути збудований, про конкурс на проєкт пам'ятника, про крайовий і місцеві Комітети Пам'ятника Шевченкові, дотеперішній перебіг збіркової акції і подібне;

— Звернутися окремим закликом до всіх центральних і місцевих організацій, з пригадкою, що висота їхніх пожертв на фонд будови пам'ятника не повинна бути нижча від 100 долярів;

— Затверджено створення 27 нових місцевих Комітетів Пам'ятника Шевченкові, що були створені в останніх тижнях;

— Рішено ще до кінця цього місяця скликати передвакаційні наради повної Екзекутиви Крайового Комітету Пам'ятника Шевченкові та полагоджено ряд інших біжучих справ.

Молодь Шикаґо й околиці маніфестувала в поклоні Шевченкові

Шикаґо. — Величава маніфестаційна зустріч на пошану Шевченка, що в ній взяли участь дітвора і молодь всіх шкіл українознавства Шикаґо й околиці та всіх молодечих організацій — осередків СУМА, Пласту, ОДУМ-у, МУН, „Левів", студентських товариств відбулася тут у неділю дня 4 червня у великій залі Національної Ґвардії в Гумбольдт Парку при Норт і Кедзе стріт. Ця зустріч притягнула на місце збірки понад 1,000 дітей і молоді згаданих організацій, які в супроводі прапорів і оркестри СУМА-Північ перемаршували до залі, де відбулася дефіляда перед представниками Шевченківського і Громадського комітетів. Після відкриття зустрічі головою міжшкільного комітету й організатором цієї імпрези проф. А. Антоновичем, відбулася програма, що складалася із збірної рецитації, яку продеклямували понад 700 дітей і юнаків з усіх шкіл Шикаґівської округи, і яку закінчено лісенею „Думи мої, думи мої" у супроводі бандури п. І. Масника. Вільноручні вправи пластунів і пластунок, національні танки осередків СУМА ім. Павлушкова й Богуна, в супроводі оркестри проф. І. Поваляєчека, і парохії св. Йосафата, шкільні хори, квінтет ОДУМ-у інсценізація „Останній акорд", виведена проф. Зінченком і на закінчення відбиванка жіночих дружин СУМА і Левів виповнили дальшу програму Зустрічі, яка з уваги на свій виховний і дуже позитивний з національного погляду характер притягнула теж велику кількість старшого громадянства.

Т-ВО БУВШИХ ВОЯКІВ УПА ВІДБУЛО З'ЇЗД, М. ГРИЦКОВ'ЯН ОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ

Филаделфія. — Минулої суботи і неділі, 3 і 4-го червня, тут в приміщеннях Горожанського Клюбу при 23-ій і Бравн вулицях відбувся 9-ий з черги з'їзд Товариства бувших Вояків УПА ім. ген. Тараса Чупринки, що відзначав рівночасно десятиліття існування цієї організації. З'їздом, в якому взяло участь 44 делеґати із 7 станиць та деякі члени і гості з Канади, проводила президія в складі: Лев Футала—голова, Петро Дмитрик — заступник, Ярослав Кіцюк і Роман Глушко — секретарі. В рямках з'їзду відбувся в суботу ввечері бенкет, товстмастром якого був п. І. Білинський та який включав також мистецьку програму з участю Марії Лисяк, Ярослави Баранецької, Івана Керницького, Богдана Паздрія, Миколи Понеділка та Пінота-Рудакевича і Мих. Черешньовського. В результаті з'їзду обрано нову Управу, до якої увійшли: Микола Грицков'ян — голова, Мик. Сидор — заступник голови, Мих. Шашкевич — секретар, Н. Шкафаровський — касир та Мих. Черешньовський, Яр. Кіцюк, д-р Богдан Гук, Ів. Повик, Анд. Мицьо, Ів. Ділай і П. Шкафаровський — члени. Контрольна Комісія — Євген Несторук, Марія Кульчицька, Орест Мостовий і Вол. Хома. Суд Чести: Лев Футала, інж. Ст. Дорош і Мих. Ковальчик. Суспільна опіка: Ів. Оліяр, Мик. Рушицький, Вол. Музика, Мих. Мицьо і Вол. Хома.

АЛІЯНТИ НА ВИПАДОК ЗАГРОЗИ ЗНИЩЕННЯ ВЖИЛИ Б АТОМОВОЇ ЗБРОЇ

НАЗЕМНІ ВІЙСЬКА СОЮЗНИКІВ НЕ Є ТАКІ ЧИСЛЕННІ, ЯК КОМУНІСТИЧНІ, ТОМУ ІСНУЄ КОНЕЧНІСТЬ ВЖИТИ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ

Вашингтон. — Представник Пентагону заступник секретаря оборони Росвелл Л. Ґілпатрік заявив, що збройні сили Північно - Атлантицького Порозуміння (НАТО) вжили б атомової зброї на той випадок, коли б грозила їм небезпека знищення внаслідок того, що наземні війська комуністичного бльоку мають чисельну перевагу. Представник Пентагону казав, що така військова доктрина була випрацьована за президентури Айзенгавера, і вона обов'язує і тепер, як це вже кілька разів заявляв командант збройних сил НАТО генерал Лоріс Норстед. Ґілпатрік сказав: „Згідно з теперішньою доктриною збройні сили НАТО можуть бути переможені внаслідок меншого їх числа і тому на атаку неатомовими силами комуністів, країни, що є членами НАТО мусітимуть покористуватися атомовою збросю". П'ять американських армійських дивізій в Европі і летунські з'єднання на европейському терені мають атомові ракети і атомові бомби, якими можна користуватися на полі бою. Ця заява заступника секретаря оборони сталася напередодні тижня, в якому союзники, згуртовані в НАТО, мають розглядати проблему оборони на випадок комуністичної агресії в Европі. В тій цілі має прибути до Вашингтону новий генеральний секретар НАТО Дірк Ю. Стіккер. Журналісти запитували заступника секретаря оборони, чи ЗДА вжили б атомової зброї також і на випадок комуністичної атаки на Західній Берлін, але Ґілпатрік заявив, що цю проблему саме тепер вирішують, і тому він воліє не відповідати на цей запит. Секретар оборони сказав, що він ніколи не вірив, щоб могла бути „мала" атомова війна, бо важко собі уявити, як можна „обмежуватися", коли вже раз хтось ужив атомової зброї. ЗДА мають збройну силу в числі 2,517,000 вояків і тому ця країна не може чисельно рівнятися зі збройною силою СССР. ЗДА плянують збільшити свої збройні армійські сили понад 875,000, але і це не вирівнює різниці, яка існує між збройними силами СССР і ЗДА. Ґілпатрік заявив, що збройні сили через своїх представників були інформовані про плянований висад на Кубі в дні 17-го квітня ц. р., і тому за кубинську невдачу є відповідальні всі. Представник фльоти заявив на переслуханнях в Конґресі, що фльота ЗДА має людей і зброю, щоб протиставитися совєтським підводним човнам. Представник армії під час зізнань в Конґресі твердив, що китайсько - совєтський комуністичний бльок має перевагу щодо числа збройних сил. Він сказав також, що комуністи мають сильну хемічну і біологічну зброю, в тому також і так звані „нервові гази", а ЗДА не мають потрібної зброї, щоб можна було нею боронитися в цій ділянці війни.

Організація Американських Держав висилає слідчу комісію до Домініканської Республіки

Вашингтон. — Організація Американських Держав вирішила вислати окрему 5-членну слідчу комісію до Домініканської Республіки, щоб перевірити, чи там немає терору після вбивства диктатора Рафаеля Трухільйо. Ця комісія має виїхати в четвер 8-го червня і вона складатиметься з представників ЗДА, Мехіко, Арґентини, Уруґваю та Панами. На вислання цієї комісії вплинуло те, що теперішній уряд Домініканської Республіки заявив про свою повну співпрацю з цією комісією. До Вашингтону несподівано прибув міністер закордонних справ із Сюзад Трухільйо Порфіріо Ґеррера Баез і обговорював цю справу з семичленним комітетом при ОАД, який займається справою Домініканської Республіки. Представник ЗДА запропонував вислати комісію, яка на місці мала б перевірити, наскільки правдиві є вістки про терор, який мав би шаліти в Домініканській Республіці.

Іран потребує $ 40 мільйонів для рятунку проти банкрутства

Тегеран. — Високий урядовець іранського уряду заявив, що треба найменше $ 40 мільйонів, щоб урятувати Іран перед банкрутством, яке автоматично призведе також до упадку прем'єра Алі Аміні. Ця фінансова допомога повинна прийти „якнайшвидше", впродовж тижня, бо ситуація Ірану така ґрізна, що неможливо ждати довше. Американські керівні чинники буцім-то свідомі цього ініби зробили надію своєму іранському союзникові, що він дістане ті гроші. Заступник директора іранського економічно-плянувального бюра заявив, що іранський уряд звернувся до Америки за даруйком, а не за позикою, знаючи, що не зможе повернути її. Американський фонд позичок для розвитку, який мав би подбати за ті гроші, вислав літаком двох своїх представників до Тегерану, які побували там в минулому тижні і вже вернулись до Вашингтону з готовими суґестіями.

У СВІТІ

● **Із Східньої Німеччини** втекло на Захід впродовж травня ц. р. дальших 4,389 осіб — проголошено в офіційному західньо-німецькому комунікаті.

● **Португалія** призначила генерала летунства Венанчіо Авґусто Десляндеса ґенеральним ґубернатором і головним командантом португальських збройних сил в колонії Анґоля з місією здавити тамошню револьту. Дотеперішній ґенеральний ґубернатор Анґолі адмірал д-р Альвари Родріґес став ґубернатором в Мозамбіку.

● **Індонезійський міністер** військових справ Абдул Харіс Насуціон полетів до Москви для переговорів з большевиками що до достави літаків, підводних човнів і важкої зброї для індонезійських збройних сил. Індонезійський президент Сукарно знаходиться тепер з візитою у Москві.

● **Французького майора** Елі Денуа де Сент Марка окремий військово - цивільний трибунал засудив на 10 років в'язниці за перехід з своїм першим парашутним полком в Альжирі на бік військового бунту в квітні ц. р. Названий 39-річний майор є французьким старшиною із найбільшим числом військових відзначень за хоробрість.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Аґенти Москви

Рішення Найвищого Суду ЗДА з 5-го червня ц. р., якими визнано законність базованої на Акті про крайову безпеку 1950 року постанови про обов'язок зареєстрування в департаменті юстиції комуністичної партії, як організації „комуністичної акції", і водночас із цим конституційність одного з параграфів Акту Смита з 1940 року про карання в'язницею за злочин свідомої приналежности до партії, яка пропаґує насильну зміну уряду, — подія великої, не тільки внутрішньої, але й зовнішньо політичної ваги. Найголовніше значення цих рішень в тому, що вони підтверджують покладену в основу Акту про внутрішню безпеку 1950 року дефініцію, що визначає організації „комуністичної акції" і „комуністичного фронту", як „керовані в основному" чужим урядом, який „виконує контролю над усім світовим комуністичним рухом". Ці рішення Найвищого Суду дають тепер американському урядові законну і конституційну можливість поширити активну й ефективну боротьбу з комуністичною інфільтрацією, веденою комуністичною партією ЗДА і її прибудівками, як аґентурами Москви, а, з другого боку, вони будуть важливим засобом для охорони американських оборонних підприємств і засобів проти евентуальних ударів із-зовні.

Загрозу організації „комуністичної акції" і „комуністичного фронту", творених і керованих компартією ЗДА, як аґентурою Москви, дуже виразно з'ясовано в опінії репрезентованої найвищим суддею Феліксом Франкфуртером більшости членів Найвищого Суду ЗДА, зокрема у ствердженні, що Конґрес ЗДА викрив наявність „світового комуністичного руху, контрольованого чужими чинниками, який ставить собі метою встановлення комуністично - тоталітарної диктатури в країнах всього світу і який вже добився накинення комуністичних урядів в деяких країнах". Згідно з цим фактичним станом, ствердженим леґіслятивною владою ЗДА, перевірка якого чи й відкидання не є завданням суддів, цей світовий комуністичний рух працює з допомогою інфільтрації й інших конспіративних та насильних способів у різних країнах світу і має свою широко розбудовану сітку також у ЗДА.

Розуміючи загрозливість комуністичної інфільтрації і підривної та шпигунської акції комуністів, як аґентів Москви, для ЗДА, американський уряд, як виконна влада ЗДА, добивався законного визнання для встановлених Конґресом ЗДА заходів по лінії боротьби з небезпечним для свободи і безпеки ЗДА комуністичним рухом протягом понад десятьох років, почавши з 1950 року, значить з часу прийняття Акту про внутрішню безпеку. З того погляду рішення Найвищого Суду з 5-го червня ц. р. є великою перемогою уряду і водночас із цим дошкульною поразкою для американської комуністичної мафії, що з допомогою всіх можливих засобів, явних і секретних, добивалася перед судами скасування спрямованих проти комунізму актів, згаданого вище з 1950 і Смита з 1940 року.

Тепер, після рішення Найвищого Суду, карта аґентів Москви у ЗДА бита. Американська компартія і її прибудівки мусітимуть не тільки реєструватися в департаменті юстиції, значить, в судах, але й подавати списки своїх керівників і членів, джерела і кількість одержуваних та видаткованих фондів, і водночас із цим на всіх своїх посилках зазначувати, що вони висилані такою то й такою комуністичною організацією. Члени зареєстрованих комуністичних угрупувань не матимуть змоги працювати в урядових установах і користуватися пашпортами ЗДА. Коротко кажучи, вони будуть трактовані, як аґенти чужої держави, в даному випадку Москви. В такий спосіб ці комуністичні тоталітаристи, вороги демократії і всіх свобід, будуть позбавлені можливости прикривати свою злочинну, спрямовану проти безпеки, свободи ЗДА й американського способу життя діяльність покликанням на Конституцію чи на такі або інші поправки до неї, або й законспіровувати цю активність різними назвами і невинними назверх організаційними формами.

Південно-американський котел

Американський амбасадор в Об'єднаних Націях, Адлей Стівенсон, роз'їздить, як спеціяльний представник президента Кеннеді, по країнах Південної Америки з метою відвідати кожну з десятьох тамошніх столиць, щоб обговорити способи, як найкраще направити тамошню соціяльно - економічну мізерію. Адлей Стівенсон не є першим, що виїздить з місією доброї волі до Латинської Америки. Ще у свіжій пам'яті авантюри, що їх Ричардові Ніксонові уладили в 1958-му році зворохоблені антиамериканською пропаґандою студенти в Уруґваї, Перу та Венесуелі, як також його конструктивна рекомендація після повороту до Вашинґтону, щоб ЗДА перестали підтримувати реакційно-диктаторські режими в Латинській Америці й сприяли тамошнім соціяльним реформам.

Від того часу настрої в Південній Америці у відношенні до З'єдинених Держав змінились дещо на краще, але загальні відносини не покращали, а може ще й погіршились, загострились. Бо Куба, яку перетворено на совєтську базу для експорту комуністичної революції, не є єдиною латиноамериканською бочкою пороху. Такими бочками стала й Домініканська республіка, де саме минулого тижня вбито диктатора Рафаеля Трухільйо, і розсварені з Кубою або з Домініканою деякі інші латиноамериканські країни, і навіть Бразилія з своїм ліво - ліберальним президентом Яніо Квадрасом та консервативним парляментом, і Арґентина з надзвичайно складними відносинами від часу упадку пероністичного режиму, і Параґвай з військовою диктатурою Альфреда Стреснера. Відвідини Адлея Стівенсона обмежені південно - американським континентом. Але ж відомо, що відносини як у Середній Америці, від Мехіка по Панаму, так і в обширі Карібського моря стоять у тісному зв'язку з Південною Америкою.

Місія Адлея Стівенсона має ніби на увазі головно практичні економічні справи, пов'язані з допомоговою програмою Кеннеді „Союзу для Поступу". Керівні північно-американські і латино - американські чинники погоджуються, що найкращим заборолом проти поширення комунізму в Південній Америці є соціяльний поступ і економічний розвиток. Тому в почеті Стівенсона знаходяться й Лінкольн Ґордон, економічний координатор допомогової акції З'єдинених Держав для Латинської Америки, і Елліс О. Бриґґс, недавній амбасадор ЗДА в Греції, добрий знавець південно - американських відносин, який має стати асистентом державного секретаря в справах Латинської Америки. Недавно Конґрес схвалив запляновaних ще за Айзенгавера перших $500 мільйонів для допомоги латино - американським країнам. Але фінансова допомога не вичерпує справи. Бо це стара правда, що найбільшу трудність для переведення соціяльно - економічних реформ в тих країнах становлять нехіть, зла воля, слабість або нездібність самих тамошніх режимів.

Місія Стівенсона ще трудніша, коли стосується політичної проблематики, зокрема двох найбільш контроверсійних і актуальних справ: відношення до Куби Фіделя Кастра і небезпечної для сусідів диктатури в Домініканській республіці. Хвиля репресій проти дійсних і здогадних змовників на життя вбитого домініканського диктатора не віщує поліпшення тамошніх відносин, а найбільша на всьому американському континенті совєтська амбасада в Мехіко снує щораз нові змови і сприяє заколотам.

15-го липня ц. р. має початися конференція міністрів фінансів південно - американських держав у Монтевідео, в Уруґваї, найдемократичнішій країні Південної Америки. Американська дипломатія сподівається, що тамошня атмосфера буде корисна для антикастрівських розмов. Ясно, що Адлей Стівенсон працює в своїй подорожі над підготовою ґрунту для найближчої конференції Організації американських держав для рішень про колективний виступ проти Куби Фіделя Кастра. Гостра опозиція збоку Мехіка і в останньому часі Бразилії — це важкий горіх і для доброго дипломата.

ГОСПОДАРСЬКІ ГОРИЗОНТИ

Сьогодні вже виявляється, що економічний ріст у квітні й травні був куди скоріший і енерґійніший, як це передбачувано. І ця швидкість росту, підживлювана оптимістичними передбаченнями, дещо захитала рівновагу в різних господарських ділянках у відношенні до стопи та відсотка їхнього піднесення з недавньої рецесії.

Отже, в деяких ділянках — повний розгін, наростає продукційний волюмен, затруднення, технологічна продуктивність та зиски, і вигляди тут на найближче майбутнє знамениті. Такий розвиток подій в хемічній і фармацевтичній індустрії, у виробництві всілякого роду синтетиків, пластиків, косметиків, нових текстилів та нових ліків. Виробничий волюмен із надіями на збільшені зиски також наростає в домобудівництві та в продукції всяких послуг для розривкових, товариських, педагогічних, санітарних та інших цілей.

Коли йде про будівельну промисловість, то зауважується рішучий відступ від однородинних домів і збільшений попит на двородинні та великі мешканеві доми. Явно зменшуються запотребування й видатки на харчування, одяг та інші товари щоденної потреби у відношенні до скоро наростаючих прибутків пересічної американської родини. Пропорційно до таких тенденцій споживача і покупця, поодинокі господарські ділянки або інкасують великі зиски, або ледве вдержуються на рівні. Хоч би й сталева промисловість, виробництво якої вже осягнуло 72% своїх технологічних можливостей, має відносно низький зиск на одній тонні продаваної сталі.

Недобір у зисках в деяких ділянках народного господарства дає підставу побоюватися наростання цін. Бо саме таким засобом індустріялісти можуть намагатися рятувати зисковність своїх підприємств в оцих незбалянсованих ділянках економіки. Тим то побоювання поступової інфляції доляра збільшуються. Скорість початкового наростання ринкової поправи теж спричинила побоювання підвишки відсоткової стопи від кредитів. Тому також зауважується збільшену обережність у капіталовкладах. І хоч демократична адміністрація обіцяє не допустити до наростання відсотків на далеку мету, індустріялісти та інвестори глибоко в цьому сумніваються.

В автовій промисловості повний розмах, і рівень її продукції та продажу скоро досягне стану з весни минулого року. Поправу помітно і у розмірах транспортування всякого добра: сировини, будівельного матеряллу, готових фабрикатів, що також є міріломом господарської поправи.

Але на ринку праці триває застій, і тому адміністрація не барилася з пересланням Конґресові свого проєкту про перевишкіл робітної сили. Здається, що такий перевишкіл є тепер засобом розв'язати питання безробіття.

Віддзеркаленням ще нескристалізованого господарського положення є ситуація на біржі. А саме, вже від половини травня збільшився продаж облігацій (бондів), внаслідок чого їх ціна обнизилась. Але великий волюмен трансакцій спричинив підвищення зисків із облігаційних операцій. І так від 15-го до 24-го травня середній зиск із довготермінових облігацій зріс із 3.69 до 3.77%, а з короткотермінових (платні від трьох до п'яти років) — із 3.17 до 3.43% на одну облігацію. Тим часом зиски із акцій обнизилися на 2.88%, досягаючи найнижчого від 1933 року рівня.

Однак, загальногосподарські вигляди, як було зазначено, добрі. Економісти вважають, що, не зважаючи на недавню рецесію та можливе короткотривале ринкове погіршення, 60-ті роки позначаться знаменитим розвитком народної економіки. Передбачають, що в 1970 році цілість національної продукції досягне вартости $800 більйонів, тобто на $300 більйонів більше від теперішнього рівня національного продукту — брутто (GNP). Цей ріст, за передбаченням департаменту праці Крайової Індустріяльної Ради Палат і Чейз-Мангеттенського банку, зумовлюється багатьма факторами.

До 1970 р. населення ЗДА зросте на 33 мільйони людей, і це відповідно піднесе запотребування на різні речі першої й другої потреби: харчі, одяг, мешканеві доми, ліки, авта і т. ін. Робітна сила побільшиться на 14 мільйонів людей, а молодь у шкільному віці — на 7 мільйонів. Отже, треба буде сильно розбудувати шкільництво. А індустрія мусітиме збільшити свої капіталовклади та продукційну видайність, щоб доставити на ринок відповідну кількість товарів.

Виходило б, що саме приріст людности буде основним фактором у рості економіки на найближчих десять років. І це є заперечення давньої мальтузіянської або модерної неомальтузіянської теорії, що застрашує людство маривом нужди у висліді „експльозії перелюднення". Не тільки колись меркантилісти, але в модерних часах і націоналістична економічна школа, і т. зв. теорія економічної стагнації, репрезентована до деякої міри Кейнесом і Гензеном, доцінювали ріст населення, як основний елемент економічного розвитку. Різниця тільки в тому, що меркантилістичний і націоналістичний напрями розглядали населення із точки зору його продуктивної спроможности, а Кейнес та його послідовники — з точки зору його споживчої сили. Одначе, поминаючи аналізу питання, треба таки погодитися, що у відношенні до ЗДА ріст населення ще на довгі роки залишиться додатнім фактором в їхньому господарському розвитку.

Нова демократична адміністрація продовжує послідовно свою політику „нових обріїв", і у її висліді уряд щораз сильніше натискає на великий і до деякої міри монопольний промисл. Прослідкується монопольне наставлювання цін. А 22-го травня прийшло несподіване рішення Найвищого Суду у справі компаній Дю Понт і Дженерал Моторс. Вже кілька разів ця справа була перед судом. А суть її така: Компанія Дю Понт мала у своїх руках акції компанії Дженерал Моторс, на $63 більйони і таким чином контролювала та вирішувала у великій мірі інтереси і долю цієї великої автомобілевої спілки, яка у свою чергу має рішальний вплив майже на всі галузі індустрії ЗДА. В такий спосіб створилася величезна монопольна сила з надзвичайно складною системою. Десь три роки тому Найвищий Суд став був на становищі, що скомплікованість справи вимагає залишення статус кво. Але два тижні тому прийшло нове рішення, згідно з яким Дю Понт протягом 10 років має позбутися власности акцій Дженерал Моторс на $63 більйони, що значно послабить монопольний характер концерну. Біля одного мільйона власників акцій обох компаній глибоко заінтересовані в цьому судовому рішенні, яке може принести їм втрати в сумі 3 - 5 більйонів через додаткові податки та знижку цінности їхніх акцій на ринку.

М. Ч.

Ярослав Пастернак

„АРХЕОЛОГІЯ УКРАЇНИ"

(Із Слова на зустрічі з громадянством у Торонті 22 травня)

Заки ще дістанете „Археологію України" до рук, я хотів би дати коротку інформацію про зміст цієї книжки.

Археологія України, назва якої тут часто повторюється і яка є причиною нашого зібрання — це первісна історія найдавнішого населення України, писана на підставі його збережених матеріяльних залишків. В порівнянні з іншими науками вона ще доволі молода, її відношення до них, головно до історії та антропології, було ще на переломі XIX - XX ст. не зовсім з'ясоване. Сучасна археологія — самостійна наука в групі історичних наук, з власними матеріялами та власними, нею тільки вживаними методами праці.

Завданням археології взагалі є добувати розкопами із землі все нові матеріяли для розкриття духової й матеріяльної культури населення даного краю та взагалі всіх виявів його творчого духа, винахідливости і мистецьких наснажень. Сповняючи це велике завдання, археологія України пересуває початки історії нашої батьківщини на багато тисяч років назад, перед перші писані історичні джерела, виявляє її праісторію, перші початки культури, цивілізації, релігійних вірувань, економіки, торгівлі, організованого життя, державнотворчих процесів та їх завершення — формування нації. Може дивним здаватися, що власне сьогодні, в часі гігантичного розвитку науки й техніки, коли ми всі з напругою думаємо й глядимо в майбутнє, є виразно помітне зацікавлення давноминулим, воно зростає з дня на день, охоплює чимраз ширші круги громадянства, і віддаль між спеціялістом - археологом і читачем його праць стає чимраз менша. Часті статті в часописах і журналах та численні популярно-наукові праці інформують про найновіші відкриття й методи археологічної праці, а студіювання чисто наукових праць підносить іноді аматорів до кляси теоретичних фахівців.

В Україні перші вияви зацікавлення старовиною слідні вже в княжих часах. Піонерську працю в тій ділянці науки робило освічене українське духовенство, київські літописці, і перший, що став вести археологічні розкопи в терені, був також священик, Петро Могила, київський митрополит у половині XVII ст. В Галичині піонером в ділянці археології був крилошанин львівської капітули, о. Антін Петрушевич.

Друковані праці з археології України почали з'являтися на початку минулого сторіччя, а в його половині став виходити вже перший археологічний журнал в Одесі. Сьогодні число публікацій, за приблизними обчисленнями доходить вже до 8.000. Подавляюча більшість цих праць подає тільки звіти з окремих розкопів чи розроблює деталі у вузьких ділянках або територіяльних границях. Відчувалася, отже, пекуча потреба дати загальну синтезу охопити цілість всіх праісторичних часів і всіх українських земель. Тому в Києві появилися в останніх роках того роду праці, а я написав тепер „Археологію України", яка саме перед Вами. Вона змістом подібна до тамтих, але між нею і ними є засадничі різниці.

1) Совєтські праці колективні, їх писало дрібними частинами багато різних авторів, тому в насвітлюванні фактів і матеріялів не видно одної чіткої провідної думки. Позірно однозгідні, вони іноді протирічать собі. „Археологію України" писав я сам один, і за провідну ідею взяв етногенезу — формацію українського народу впродовж тисячоліть.

2) Совєтські автори узгляднюють Україну тільки в її сьогоднішніх політичних границях. Західні області в них дуже обкроєні, подані матеріяли дуже скупі, побіжно трактовані й невірно насвітлені, бо розкопи ведуть там більшістю москалі, не українці. Закарпаття майже цілком поминене. В „Археології України" я взяв до уваги всі українські етнографічні землі, від Кавказу і Кубані по Полісся, Підляшшя, Холмщину, Лемківщину й Карпатську Україну.

3) В совєтських працях нема поданої історії археологічних досліджень в Україні, виходило б — їх розпочала тільки совєтська влада. На ділі вони мали тоді вже свою 300-літню історію, яку я докладно подав в одному з перших розділів „Археології України", враз з фотознімками передових українських дослідників, що піонерами були в ділянці археології України і поставили дослідження на наукову базу.

4) Після останньої війни археологія в СССР була проголошена гостро-політичною наукою, підчиненою завданням комуністичної партії, і стала важливим знаряддям внутрішньої і зовнішньої пропаґанди. Автори праць наперед одержують політичні завдання, а вже тоді добирають до них і підтасовують факти, одні тенденційно перекручують, другі фальшиво насвітлюють, беруть до них чисто соціологічний підхід, осуджують їх з точки зору совєтської дійсности і тим зовсім іґнорують засади наукового об'єктивізму. Проблеми економічного розвитку племен не раз ставлять в абстрактній формі без притягнення конкретних археологічних матеріялів. В „Археології України" я ставив ці матеріяли все на першому місці, збирав доступні мені факти, докладно розглядав і аналізував їх і аж тоді робив на їх основі, безсторонні, об'єктивні висновки.

5) До 1952 р. совєтських археологів обов'язувала псевдонаукова теорія совєтського лінґвіста Я. Марра про місцевий, стадіяльний розвиток усіх племен і народів, які будь-коли в праісторичних часах мешкали на землях України. За цією абсурдною теорією кочуючі орди скитів і сарматів не прийшли з Азії а тільки були автохтонами в Україні і тим самим предками українського народу. За тою теорією також, ґоти не були зайшлими з півночі ґерманськ-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Вісті УНСоюзу

„Трибуна УНСоюзу", що появляється з кінцем кожного місяця разом з організаційним і касовим звітами УНС, у травні не появилася з уваги на річні наради Головного Уряду УНС. Матеріял, що був призначений до травневої „Трибуни", буде використаний в її червневому числі, що появиться нормально з кінцем місяця.

Шикаґо — Північ вшанувало пам'ять бл. п. Дмитра Галичина. Братство св. Апп. Петра і Павла, Відділ 220 У. Н. Союзу на своїх зборах в дні 13-го травня 1961 року вшанувало пам'ять головного предсідника бл. п. Дмитра Галичина молитвою за спокій його душі, та однохвилинною мовчанкою. Доповідь про його життя і заслуги для УНСоюзу і українського народу виголосив п. Михайло Харів, предсідник Братства.

З тієї також нагоди Братство зложило, замість квітів на могилу бл. п. Дмитра Галичина, квоту 25 долярів на будову Духовної Семінарії св. Василія Великого в Стемфорді і квоту 25 долярів на будову пам'ятника Т. Шевченка в Вашинґтоні.

Окружний Комітет Відділів УНС, Клівленд та околиці, відбув ширші сходини, на яких обговорено справу організування нових членів. На цих зборах вшановано пам'ять сл. п. Дмитра Галичина, головного предсідника Українського Народного Союзу та президента Українського Конґресового Комітету, і рішено зложити, замість квітів на могилу, 100 долярів на будову Української Колеґії св. Василія в Стемфорді.

Члени 125 Відділу УНСоюзу, Сестрицтва Благовіщення у Шикаґо, вслід за пожертвами з відділової каси та членів Управи, зложили дальші пожертви на будову пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні, замість квітів на могилу сл. п. Дмитра Галичина. Цими жертводавцями були: Максим і Марія Леськів — $25 та Мартин і Меланія Войтків $5.

Відділи УНСоюзу в Йонґставні Огайо, ч. 119, 140, 218, 230, 274 і 348 зложили замість квітів на могилу бл. п. Дмитра Галичина, покійного предсідника УНСоюзу, по $10 на будову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні, разом $60.

Товариство ім. св. Володимира, 114 Відділ УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., зложив свій даток на будову пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні в сумі $100.

Братство св. Михаїла, 121 Відділ УНСоюзу, в Ром, Н. Й., перевело на своїх зборах ухвалу пожертвувати з Відділу на будову пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні $100. Бувший довголітній предсідник цього ж Відділу Дмитро Іванців зложив перший на цю саму ціль від себе $30, секретар Відділу Олекса Ґадз $25, Братство св. Івана Хрестителя, 165 Відділ УРСоюзу, зложив на пам'ятник Шевченкові $25, по $10: Олекса Яворський і Текля Кравець, по $5: Михайло Ґадз, Володимир Ґадз, Іван Бойко, Никола Ткачук, Василь Губаль, Василь Бих, Василь Ґадз, Василь Чуйко. — Зібрані разом ці всі пожертви переслав до гол. канцелярії УНС секретар 121 Відділу УНСоюзу п. Олекса Ґадз, чеком на суму $240.

СВОБОДА SVOBODA

SUBSCRIPTION RATES:

One year	$ 12.00
Six months	6.25
Three months	3.25

Jersey City & Foreign Rates:

One year	$14.00
Six months	7.50
Three months	4.00

For UNA members monthly 65¢.

ПЕРЕДПЛАТА:

На рік	$12.00
На пів року	6.25
На три місяці	3.25

В Джерзі Сіті і закордоном:

На рік	$14.00
На пів року	7.50
На три місяці	4.00

Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

С. Риндик

СНОВИДА

(Історія одної ночі)

(2)

До цієї компанії пристав, як уже попереду сказано, і Загурський. Зоня зустріла свіжого гостя з чарівною усмішкою на своїх майже дитячих устах. До того ще привітала його польським привітом і з варшавським прононсом. І Загурський захопився донестями. І вже на перших вечерницях побачив, що в цій пристані міг простояти довго. Тільки одна дрібниця не зовсім йому подобалась. У сальоні панував дуже пісний етикет. Дивлячися збоку, можна було подумати, що то не забава, а сходини якоїсь релігійної секти. Мова, рухи і вся поведінка були дуже скромні, а теми розмов часто крутилися коло святих речей. Сама господиня раз-у-раз давала зрозуміти, що належить до дуже побожних і цнотливих жінок.

— Знаємо таких цнотливець! — казав Загурський, ідучи з перших вечерниць. — Варшавське золото! Вавилонська грішниця, що вдає святу та божу.

Але пізніше переконався, що це щира душа. Ніякого лукавства. Тільки складається з двох половин: надземної і земної. До півночі носиться понад землею, а по півночі опускається на землю.

— Так і повинно бути, — казав Загурський. — Усього в міру.

І поклав ужити всіх своїх засобів, усіх привабів і прилещів, щоб надхнути Зонине серце охотою мати його завсіди при собі. І незабаром сталася пригода, коли йому в цьому особливо пощастило.

Кожну людину побирає охота махати руками, ногами, головою і всім тілом, коли вона чує музику. І тому кожна людина могла б бути дириґентом, якби мала відповідний темперамент і сміливість пророблятн ці вправи привселюдно. Загурський мав одне і друге. Тож, коли одної ночі проспівали другі півні і в зв'язку з тим надійшла пора на веселішу частину вечерниць, господиня звернулася до ґітариста і спиталася, чи не має він чогось задушевного на сьогодні. Той негайно вдарив у струни і заспівав:

„Чьорнис очі,
Белая ґрудь
В тьомнис ночі
Мнє спать не дають."

Парубоцтво моментально прилучило до співу свої голоси, а Загурський надхнувся до тієї міри, що вискочив на середину хати і почав дириґувати, віддаючи руками і пальцями рук та іншими рухами всі нюанси романсу. При слові „спать" він розпростер далеко руки, втягнув глибоко в плечі голову і присів майже до самої підлоги. Ефект був великий. Частина тенорів негайно замовкла, частина перейшла на мурмурандо, а частина заверещала так необачно сильно, що бідна Зоня мусіла затулити вуха. Приблизно так само поділилися інші голоси, реаґуючи на рухи Загурського. Зоні це коліно дуже сподобалось, і вона сказала Загурському:

— Мій капельмайстер!

Цей успіх самородка, що не вчився на високих консерваторіях і не проходив кляси дириґентури, а досягнув такого ефекту, використовуючи виключно свої природні здібності, закрутив йому голову.

Можливо, що були ще й інші успіхи. Та для нашого оповідання має вагу тільки той факт, що Загурський у зв'язку з цим набрався небезпечної самопевности і перестав бути обережним. Насамперед приніс додому своє сальонубрання. А це знов спричинилося до того, що одного дня його справи раптово й катастрофально попсувались.

Однієї суботи наймичка мила підлогу в кімнаті Загурського і ліктем штовхнула шафу. Двері заскрипіли й відчинилися.

— Що ти там робиш? — запитала Загурська з другої кімнати, здивована цим скрипом, і прибігла сама подивитися.

Побачила відчинену шафу, а в ній щось таке, чого ніяк не сподівалася бачити: там висів новісінький фрак, а збоку на поличці лежала біла камізелька-піке і метелик. Внизу блищали не бачені ще ляковані черевики. Загурський відважився принести ці речі додому і навіть не зачинив чи забув зачинити шафу.

— Я не відчиняла, воно само відчинилося, — оправдувалася дівчина. — Мені воно не потрібне. Нехай воно скажиться!

Загурська причинила шафу і замислилась... Про існування такої ґардероби нічого не знала. Стало ясно, що за цим убранням криються якісь не зовсім леґальні походеньки й гулі. Вирішила припильнувати, що буде далі. Деякі познаки примушували думати, що чоловік справді має на меті якесь незаконне підприємство. Зробився дуже ніжний, ласкавий, ні з того, ні з цього став називати жінку різними пташиними іменами — зозулькою, голубкою, ластівочкою і навіть перепілочкою — і голубив її та цілував, чого давно не практикував.

— „І лобзанія ті дам, яко Іуда!" — подумала гірко.

А вночі Загурський зробив вилазку. Не дуже хитру.

Як відомо, порушники законів (чи то ґанґстери, чи тільки прелюбодійники) часто визначаються великою винахідливістю і даром оригінальности. Якби такі натури в мистецтві, то було б краси. На жаль, там домінує лише штамп... І Загурський не був винахідником.

Д-р Роман С. Голіят

НОВИЙ РЕКТОР УВУ — ПРОФ. Д-Р ЮРІЙ ПАНЕЙКО

Минуло 75 років з дня народження проф. д-ра Юрія Панейка, нового ректора Українського Вільного Університету в Мюнхені, визначного науковця европейського маштабу.

Проф. д-р Юрій Панейко народився 3-го квітня 1886-го року в Золочеві, в Західній Україні. Там закінчив 6 кляс гімназії, опісля переїхав до Львова ,де в 1905 році склав іспит зрілости з відзначенням. Того самого року записався на факультет права і політичних наук Львівського університету і закінчив студії в 1910 році ступенем доктора прав. В тому ж році вступив до австрійської політично - адміністраційної служби, займаючи там згодом визначні пости.

В студійних цілях виїхав в 1911 році до Німеччини, де на університеті в Галле студіював спеціяльні питання державного й адміністративного права. Там він написав під керівництвом проф. Едгара Лєнінґа наукову роботу на тему: „Самоврядування міст у східніх пруських провінціях в порівнянні з містами в Галичині", яку закінчив в 1912 році (227 стор. друку).

В тому ж році Ю. Панейко виїхав до Відня, де працював науково на Віденському університеті під керівництвом проф. Едмунда Бернаціка над темою „Право народів в Росії".

Щоб поширити й внести найнайновіші статистичні і політичні дані до цієї праці проф. Панейко за порадою професора виїхав в 1913 році до Росії ,де й працював в Імператорській Публічній Бібліотеці в Петербурзі над тими проблемами.

Після першої світової війни він виїхав до Швайцарії для студій над новою працею на тему „Ґенеза і підстави европейського самоврядування". В 1926 р. цю працю опубліковано в Парижі.

Цей твір, справді европейського маштабу, запевнив д-р Панейкові визначне місце в колі европейських правників-науковців. На його основі він став в тому ж році доцентом адміністрації і адміністративного права на Краківському університеті. 1928 р. покликали його на катедру надзвичайного професора університету у Вільні, а в 1936 р. найменовано його звичайним професором того ж університету. В 1931 р. вибрали його деканом факультету права і суспільних наук. В 1934 р. покликали його на члена Компетеційного Трибуналу в Варшаві ,і ним він був аж до вибуху ІІ-ої світової війни.

Проф. д-р Юрій Панейко

Після ІІ-ої світової війни проф. Панейко на якийсь час задержався у Відні, а в 1948 році переїхав до Мюнхену, де запросили його до Українського Вільного Університету в Мюнхені на катедру адміністрації і адміністративного права. В тому році він був обраний ректором УВУ й цю функцію виконував протягом двох каденцій. На тому пості проф. Панейко доложив старань, щоб надати УВУ леґальні основи. Під час його ректорської каденції баварське Міністерство Освіти і Віровизнань своїм декретом із 16. вересня 1950-го року (Нó. ХІ-60710) визнало УВУ за високу школу з правом надавання університетських титулів. В найбільш компетентному всесвітньому каталозі наукових установ „Мінерва - Ярбух дер ґелертен Вельт" знайде читач на стор. 563/4 том І, 1952 рік поруч Мюнхенського німецького університету відзначено й Український Вільний Університет із поіменним складом професури.

Переглядаючи бібліографію вчених европейських народів, знайде читач між визначними европейськими науковцями й ім'я проф. д-ра Юрія Панейка.

Ми не вичисляємо всіх наукових праць і вкладів до різних законодавчих матеріялів, що доходять 90-ти. Наукова адміністраційно - правна систематизація Польщі в великій мірі базувалася на його наудових осягах і тезах, як одного з найкращих знавців адміністративного права. В польських правничих працях і розвідках ім'я проф. Панейка має своє заслужене й почесне місце. Ряд теоретиків адміністративного права покликуються на нього і визнають його науковий авторитет.

Тепер проф. Панейко, не зважаючи на свій вік, працює над проблемами державної адміністрації, спираючись на своїх дотеперішніх дослідах і життєвій практиці. Він єдиний український вчений, що може сказати в цій справі своє авторитетне слово.

Заінтересування проф. Панейка не кінчаються на адміністративно - правній ділянці. Його вроджений нахил до мистецтва й краси, до найвищих вартостей духа, до шукання відвічних життєвих істин — веде його на вершини, не кожній людині доступні. Гостро виступаючи проти брехні й обману, він веде своїх учнів на дорогу европейської культури, плекає в них чисті характери. Студентська молодь думає так про нього: „Людина, яка виказала стільки любови й труду, яка, не дивлячись на свій вік, стала найкращим приятелем і дорадником молодої, відірваної від рідної Землі людини".

Проф. Панейко виступає на сторінках преси, в „Свободі", „Сучасній Україні" в в „Християнському Голосі" він друкував статті на різні теми.

Ювілей 75-ліття ректора УВУ проф. д-ра Юрія Панейка

27-го травня Українська Вільна Академія Наук в Німеччині та факультет права і сусп. - економічних наук УВУ в Мюнхені влаштували академію з нагоди Ювілею 75-ліття відомого українського вченого ректора професора д-ра Юрія Панейка.

Свято це відбулося в конференційній залі мюнхенського Дойчес Музеум. Щоб ушанувати Ювілята, взяли участь численні наші громадяни на чолі з духовенством та представниками української науки, політики і суспільно-громадських установ. Також вшанували свою присутністю свято німецькі науковці проф. д-р Е. Кошмідер, голова славістичного семінара Мюнхенського університету та проф. д-р Г. Штадтмілер, директор Ост — Інституту в Мюнхені.

Свято відкрив декан факультету права і сусп.-економічних наук УВУ проф. д-р Ю. Студинський. Основну доповідь про наукову діяльність Ювілята виголосив проф. д-р В. Орелецький. Він подав історію Українського Вільного Університету, який в цьому році святкує 40-ліття своєї діяльности, а далі на її фоні змалював постать ювілята як науковця і педагога. Опісля виступив доц. д-р З. Соколюк, бувший учень Ювілята, який підкреслив педагогічну діяльність проф. д-ра Юрія Панейка. Дальше секретар факультету права і сусп.-економічних наук УВУ д-р В. Квасницький відчитав надіслані привіти на ім'я Ювілята. Надзвичайно тепле привітання для Ювілята наспіло від Архиєпископа Апостольського Візитатора для Українців Католиків у Західній Европі Кир Івана Бучка. Далі привіти — від о. митр. прот. П. Дубицького, який привітав Ювілята від імені Української Автокефальної Правос. Церкви, від НТШ з Америки, Товариства Прихильників УВУ ЗДА та Канади, від професорів, кол. студентів Ювілята і поодиноких осіб майже зі всіх країн.

Особливо теплими словами від Єпископа Платона Корниляка, Апостольського Екзарха для українців католиків у Західній Німеччині вітав Ювілята о. прелат проф. П. Голинський та інші. Від славістичного семінара і мюнхенського ініверситету привітав Ювілята проф. д-. Е. Кошмідер. проф. д-р П. Курінний від УВАН у Німеччині.

Вкінці промовив Ювілят, який зворушено дякував за відзначення його Ювілею. В своїй глибокозмістовній промові він схарактеризував діяльність професора як шукача наукової правди; і педагога, як учителя і наставника молоді. На закінчення своєї промови Ювілят закликав молодь до шукання в житті й науці вічних правд.*) Миле академічне свято закінчилося відспіванням студентського „Ґавдеамус". Ювілей зафільмовано. По святі відбулося прийняття в одній зі заль Кінстлер гавзу.

В. Д.

*) Китицю квітів від українського студентства вручила Д. Городиська.

● **Представник Куби** повідомив про те, що підписано торговельний договір із комуністичною Чехо-Словаччиною, згідно з яким має відбутися вимінна торгівля між цими країнами вартости $8 мільйонів. Куба дасть рибу, овочі, нікель і манган, а чехи текстильні машини, ліки, авта та кобальтові „бомби".

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Академія на пошану пам'яті Т. Шевченка** відбулася в Ню Бронсвіку, Н. Дж., в суботу 13. травня ц. р., заходом окружного Шевченківського комітету під проводом інж. Дмитра Демедюка, який виступив теж і з головною промовою про Шевченка. На дальшу програму склалися виступи хору „Кобзар" під керівництвом д-ра Антона Рудницького та інші мистецькі точки. Ширше звідомлення з Академії, написане п. Василем Григоренком, буде надруковане в одному з чергових чисел „Свободи".

● **Пам'ять Шевченка в сторіччя його смерти** вшанували українці Саскатуну, Саск., величавим святом, влаштованим заходом місцевого Відділу КУК у репрезентативній залі театру „Капітоль" 30-го квітня ц. р. Програма свята включала ряд мистецьких виступів і крім того Шевченківську виставку в головній Публічній Бібліотеці Саскатуну. Допис про це свято буде надрукований згодом.

● **Благословення української вищої школи в Дітройті,** заснованої заходом декана Дітройту і пароха Гемтремку о. д-ра Степана В. Кнапа, відбулося в неділю 7-го травня ц. р. Довершив благословення Владика Кир Йосиф Шмондюк в сослуженні 3-х священиків, проповідь виголосив Впр. о. Пащак, один із основників школи вв. Юрія в Ню Йорку. Докладніший опис цього посвячення буде надрукований незабаром.

● **Загальні збори Филаделфійського Відділу Товариства Українських Інженерів** відбулися у Филаделфії в суботу 20-го травня ц. р., під проводом президії, що її очолював інж. М. Каплистий. Нову управу обрано під проводом інж. Я. Цюка. Звідомлення із зборів буде вміщене у „Свободі" найближчими днями.

● **Концерт відомої української челістки Зої Полевської** відбувся заходом Ліґи Української Католицької Молоді в Балтіморі 30 квітня ц. р. Виступала Зоя Полевська при фортепіяновому супроводі її батька проф. Миколи Полевського. Рецензія з цього концерту буде надрукована найближчим часом.

● **Обговорення Восьмої Мистецької Виставки Об'єднаних Мистців Українців в Америці,** яка проходить тепер в ЛМКлюбі в Ню Йорку, відбудеться в пятницю 9-го червня ц. р., в приміщенні ЛМКлюбу при 149 Другій Евню в Ню Йорку. В обговоренні беруть участь проф. Любомир Кузьма і проф. Антін Малюца.

● **Наукове засідання Комісії для вивчення історії українсько-жидівських взаємин** з доповіддю Всеволода Голубничого п. н. Місце і роля жидів у суспільстві Совєт. України перед другою світовою війною" відбудеться в суботу 10-го червня ц. р. о год. 7.30 в залі Українського Інституту при 2 Іст 79-ій вул., в Ню Йорку.

„АРХЕОЛОГІЯ УКРАЇНИ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

кими племенами, тільки формувалися на місці, в південній Україні, так само, за Марром, автохтонами була казанські татари, північно кавказькі хозари і багато кочуючих племен. Всі вони разом, всуміш мали би бути предками українського народу. Чистий абсурд!

Тому навіть Сталін в 1952 р. виступив був проти тієї маррівської теорії, назвав її „вульґаризацією марксизму", і тоді совєтські археологи, один по одному, стали відрікатися від неї і признавати факт різних мандрівок племен і народів в праісторичних часах, які проходили через українські землі, довше або коротше зупиняючись на них. Так було спершу, за життя Сталіна, але сьогодні ще багато совєтських дослідників назад повернуло до псевдонаукового „вчення" Марра і перепачковує його у різних видах у своїх працях. В „Археології України" я старався у 22 випадках, на підставі українських і заграничних матеріялів, доказати повну нереальність і ненауковість таких маррівських тверджень совєтських археологів.

6) Перестаріла, переконливими матеріялами не підперта і тому ненаукова є теж дарвіністична теорія про походження людини від мавпи, яку, згідно з марксо - ленінською доктриною визнають совєтські археологи. Гурти найранішого, старопалеолітичного населення України вони називають, на зразок тварин, „людським стадом". В „Археології України" ця теорія мною опрокинена. До речі, сам Дарвін того виразно не сказав, що людина походить від мавпи, і твердив тільки, що вона походить з якихось примітивніших, за його часів ще невідомих форм.

7) Совєтські археологи намагаються доказати єдність усіх ранньослов'янських племен Подніпров'я, Полісся й Повисля — чисто перестаріла теорія — не визнають окремого походження західніх і східніх словян, а в Київській Русі бачуть той спільний корінь, з якого виросли згодом три окремі народи — український, білоруський і московський. В „Археології України", в розділі „Етногенеза слов'ян", я виказав безпідставність одного й другого твердження і дав на археологічних матеріялах спертий обряз розвитку всіх трьох східньослов'янських народів на базі окремих ранньослов'янських та угрофінських лилися інші голоси, реаґуючи

Для українців розвоєвою етнічною базою були трипільські племена Подніпров'я й Подністров'я. Безперервний, органічний розвиток їхньої культури, що з ходом тисячоліть не раз змінювала свій матеріяльний вияв, можна добре простежити, на підставі конкретних археологічних матеріялів, аж до ранньослов'янських та княжих часів. У Подніпров'ї до складу цих племен зайшло одно південнослов'янське плем'я — ґети — які стали предками літописних тиверців.

Зовсім іншим шляхом, з іншого кореня, йшов розвиток московського народу. Його найдавнішою етнічною базою були праугрофінські бродячі племена звіроловів та збирачів, батьківщиною яких були балтійські краї та північна й центральна Москва. Південна границя цієї батьківщини, точно визначена за археологічними матеріялами, по всі праісторичні та ранньоісторичні часи, відмежовувала з незначним коливанням, предків українського й московського народів. На північ від неї жили праугрофінські племена, що були славізовані тільки під впливом Київської Руси та літописного племені словінів з-над Ільменського озера. На південь від цієї відвічної етнічної границі жили з праісторичних та ранньоісторичних часів праслов'янські хліборобські племена, нащадки трипільців, що лягли в основу українського народу.

Археологічні матеріяли виявили, що окремішність українського народу від московського існувала по всі часи. Вона виявляється в окремому стилі життя, в духовій та матеріяльній культурі, в психіці, духовій структурі і в глибоко відчутій національній індивідуальності.

Предками третього східнослов'янського народу — білорусинів — були північні літописні племена: дреговичі, радимичі, кривичі, полочани й в'ятичі.

8) Совєтські дослідники намагаються теж доказати вищість московської культури від української, зокрема київської, у княжій добі та вказують на культуру Володимиро - Суздальського князівства, як на джерело, з якого йшли творчі впливи у Київську Русь. З археологічних матеріялів і літописних вісток виходить, що саме було навпаки. Це Київська і Галицько - Волинська держави мали вирішний вплив на матеріяльну і духову культуру Володимиро - Суздальського князівства (Москви тоді ще не було), і я підкреслюю це в дотичних місцях „Археології України".

9) Совєтські автори користуються працями тільки совєтських археологів і тільки їх подають у списках літератури. Курйозом є, що в інших виданнях совєтські археологи користуються теж працями українських археологів на еміґрації, але зовсім не згадують їх прізвищ. Пишучи „Археологію України", я користувався часто працями чужих авторів, на них покликувався і подавав їх у списках літератури.

10) При кінці совєтських праць нема жадного чужомовного змісту праці, тому нею не можуть користуватися дослідники праісторичних часів цілої Европи, не мають змоги визначити належне Україні місце в розвитку її культури та оцінити її вклад в ту ділянку життя континенту. А втім, такий чужомовний зміст просто необхідний в українській науковій праці. В часі писання „Археології України" я часто мав змогу переконатися, скільки зовсім невірних відомостей про Україну є в чужомовних археологічних працях та енциклопедіях, які спираються часто на перестарілих московських і теперішніх совєтських виданнях. І от бувають випадки, що професори історії в чужих університетах подають у своїх викладах зовсім мильні відомості про Україну, а на спротив наших студентів відповідають: „дайте джерельні відомості про те, а я радо справлю свій погляд". Такий випадок зайшов, м. ін., в місяці лютому ц. р. в Пенсилвенійському Військовому Коледжі. Тому в „Археології України" я подав зміст її в англійській та німецькій мовах, по 20 сторінок кожний, який зорієнтує чужомовного читача у суттєвих питаннях найстарших часів української історії.

Оце різниці між працями совєтських археологів і моєю „Археологію України", в якій я старався виправити усі ті викривлення, спираючись при цьому на джерельних, конкретних археологічних матеріялах. З думкою прислужитися цим українській науці і українській справі, зі серцем, сповненим любов'ю до української старовини, я написав цю книжку і прошу моїх читачів так само прийняти її.

Наприкінці ще кілька слів про саму появу книжки. Не кожному відомо, що від написання до видання друком більшої наукової праці на еміґрації є довгий і важкий шлях. Тому так мало праць появилося досі, а й ті головно при допомозі чужинців. Олекса Повстенко міг видати свою монографію про київський Софійський Собор тільки при допомозі Фордівської Фундації, при допомозі цієї ж Фундації і частинно Східньо-Европейського Фонду виходять уже десять років „Анали УВАН" з великою кількістю менших праць, „Розстріляне Відродження" помогли видати Лавріненкові паризька „Культура", В. Січинський приготовляє своє 5-томове видання „Історії українського мистецтва" також при допомозі Фордівської Фундації. А в нас „Археологія України" видана тільки завдяки передплатникам і фінансовій допомозі деяких українських установ. Тут це виключно справа української спільноти на еміґрації.

Концерт визначних учнів УМІ в Нюарку

Зовсім припадково мені довелося бути присутнім на концерті-пописі визначних учнів Українського Музичного Інституту в Америці.

Український Музичний Інститут в Америці має вже свою добру славу й заслуги, не тільки серед українського, але й чужого громадянства в Америці на полі виховання й вирощування молодих надійних талантів, то не буду про них розписуватися. Про успіхи й досягнення, цілі, не тільки професійно-фахової музичної, але й всенаціональної ваги виховної інституції, доводилося мені читати не раз похвальні вислови, але все ж таки те, чого я мав нагоду бути свідком 13 травня в Нюарку, перевищило мої сподівання.

Я рув свідком справжнього концерту молодих українських талантів, з яких деякі, не тільки подають великі надії на справжніх майбутніх мистців гри на фортепіяні, але й досягли вже непересічного мистецького рівня, визначаються справжнім, вродженим мистецьким тепераментом, і якщо далі працюватимуть наполегливо, систематично й витривало над Богом даними їм обдаруваннями, то може скоро вже ми знову заблиснемо на міжнародному мистецькому полі новою Любкою Колесою, Тарасом Микишою, Савицьким, Левицькою, Карановим, якими ми гордилися колись в краю і на чужині.

Ми вічно тужимо за нашими мистцями, які „виграли б" або „виспівали" Україну. Вони в нас є оті великі, непересічні таланти і то у всіх майже ділянках. Але кажуть, що чим більший талант, тим більше треба над ним працювати, тим більшої треба завзятости, витривалости, впертости, незгнутости в неуспіхах, тим більшої сили і віри в себе. Талантів у нас не бракує. Вони родяться, як каже пословиця, як гриби по дощі. Біда тільки в тому, що талант обдаровання, вроджені дані ще не все. Талант це тільки ґрунт, база, чорнозем, над яким треба все життя працювати й вдосконалювати, щоб він дав овочі. Мистецтво, це найтрудніша ділянка людського життя. І хто, маючи талант, вибирає собі якунебудь ділянку мистецтва як професію, мусить бути свідомим, що перед ним тим більші трудноші, чим більший талант. Ці трудноші найперше в доведенні того таланту до вершка розвою, а потім, коли вже ця перша ціль досягнена, приходить безпощадна боротьба між тими всіми, які також досягли вже першої цілі. Вдержатись в цій боротьбі іноді ще трудніше, як дійти до рівня, до звання отого новітнього „лицаря" в мистецтві.

Я не хочу страшити нових, молодих людей, повних запалу, ентузіязму, віри в свій талант. Я хочу тільки заохотити, усвідомити їх, що самої віри в свій талант не вистачає для того, щоб стати справжнім професійним мистцем музикою. Вони мусять вірити і в свої сили. Ці сили, то праця, праця й витривалість. Їх треба виробляти в собі, гартувати. Найбільший талант в мистецтві, то праця над собою, над своїм талантом. Того таланту, не дасть ніякий учитель. Його треба кувати самому в собі. Друге, це витривалість. Її кують неуспіхи, несправедлива, чи злобна критика, життєві трудноші найрізнорідніщого характеру. Хто попри вроджені дані, вроджений талант зуміє викувати в собі ті другі, ті здавалося б, побічні переходи, напевно дійде до мети.

На концерті в Нюарку виступали справжні природні таланти. До таких в першу чергу треба зачислити молоденьку О. Нагнибіду, ученицю Галі Клим, Л. Рудницьку, ученицю О. Чипак, М. Цибик, ученицю Г. Клим, А Божніцького, учня Г. Клим, Т. Сабатий, уч. Ю. Оранського, З. Гнатик, уч. Т. Богданської, та Л. Масюк, уч. М. Полевського.

Шкода, що заповіджені в програмі учні п. Цісика (кляса скрипки) не взяли участи в концерті, що напевно було б урізноманітнило попис самих піяністів, чи радше піяністок, дуже гарних і милих молоденьких дівчаток, яких їхні жертвенні учителі повинні також привчати не стидатися виходити й сходити з певною гідністю на сцену й зі сцени. Це також важливий деталь в кар'єрі майбутніх мистців, на яких згадані концертанти мають усі дані.

м. ст.

Короткі Вістки

● **Західньо - німецька прокуратура** припинила слідство проти одного з близьких співробітників канцлера Аденауера, д-ра Ганса Глобке, якому колишній нацистський адміністратор в Греції, д-р Макс Мертен, закинув у своїх статтях, що він, Глобке, перешкодив був виїздові жидів із Греції до Палестини і цим причинився до їх винищення. Прокуратор заявив, що слідство доказало безпідставність того закиду і що Мертена притягнуть до відповідальности за публічне очорнення урядовця.

● **Дружина французького президента** Шарля де Голя прислала до американської амбасади в Парижі велику скриню з іграшками — випханими звірятами, між якими найбільший осел, символ Демократичної партії, в дарунку для 6-місячного сина президентської пари Кеннеді.

● **Голод в Китаї** знайшов нове офіційне потвердження: комуно-китайська преса повідомила про вислання 45,000 урядовців, вчителів і робітників на допомогу селянам в провінції Ліянінґ задля поборювання тамошньої посухи.

● **При від'їзді** през. Кеннеді з Парижу до Відня сталися дві події, що трохи запізнили відлет літака: авто, що ним їхали на летовище державний секретар Дін Раск, якого проводив французький міністер закордонних справ Моріс Кув де Мурвіль, подорозі зіпсувалось, і вони мусіли пересістись до іншого авта; спізнились теж особиста секретарка пані Кеннеді й її служниця, які приїхали на летовище і бігли до літака з пудлами на капелюхи та торбою, коли вже були зачинені двері літака. Їх відчинено і в останній хвилині втягнено до машини.

● **24-річна княжна Бриґітта шведська** вийшла в Сіґмарінґен в Західній Німеччині заміж за 28-річного німецького князя Йогана Георґа Гогенцоллерна. У Швеції відбулось цивільне вінчання, а в Німеччині церковне. Наречена мала білу сукню із штокгольмського дому моди, а на голові діямантову тіяру, власність дому Гогенцоллерів. З цієї нагоди відбувся з'їзд теперішніх і колишніх монархів. Дім Гогенцоллернів репрезентував внук кол. кайзера Вільгельма II.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 10-го ЧЕРВНЯ 1961:

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Дарахівщина", Відд. 275, в год. 7:00 веч., в церковній залі. — Управа.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. Володимира, Відд. 130, в год. 8:00 веч., в приміщенні Українських Католицьких Ветеранів ,при 33 Іст 7-ма вул. — Управа.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Піврічні Збори Т-ва „Дністер", Відд. 361, в год. 8:00 веч., у власній домівці, при 119 Еве. "А". — д-р В. Вишиваний, предс.; проф. В. Барагура, секр.

СТАПЛЕТОН, Ст. Ай., Н. Й. — Піврічні Збори Б-ва св. Арх. Михаїла, Від. 211, в год. 7:30 веч., в парохіяльному домі, — 288 Vanderbelt Ave., Clifton, Staten Island. — Т .Соколовський, секр.

НЕДІЛЯ, 11-го ЧЕРВНЯ 1961:

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 102, зараз по співаній Службі Божій, в церковній залі. — М. Бобечко, секр.

ГЕМПСТЕД, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 327, в год. 8:00 веч., у церковній залі української кат. церкви, при 709 Фронт вул. Участь членів Контр. Комісії та Комітету Хворих головно обов'язкова. — А. Копистянський, секр.

МЕНВІЛ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 349, в год. 2:00 по пол., в домі Ветеранів, при вулиці Вашинґтона. — Управа.

Посмертні згадки

Олександер КРИВОРУЧКО — член Т-ва „Українська Січ", Відд. 39 УНСоюзу в Сиракюзах, Н. Й., помер 27-го травня 1961 р., в лічниці, по тяжкій хворобі, на 52-му році життя. Покійний походив із Полтавщини, а до УНСоюзу вступив 1949 р. Полишив у великому горю дружину Анну з двома малолітніми синами Іваном і Віктором. Похорон відбувся 30-го травня 1961 р., з пох. заведення до української православної церкви св. ап. Луки, а відтак на вічний спочинок Myrtle Hill Cemetery. Похоронні обряди довершив о. прот.-пр. О. Потульницький, при співі церковного хору. Відвідинами в лічниці, квітами і участю в Похороні, віддали останню пошану Покійному — Рідня, Парохіяни, Приятелі і Знайомі. — В. Й. П.!

Управа Відділу

Онуфрій ШАЛАПИН — довголітній член Б-ва св. Василія Великого, Відд. 364, в Клівленді, Огайо, упокоївся в Бозі в дні 15-го травня 1961 р., по довгій недузі. До УНСоюзу вступив 1915 р. Покійний походив зі села Черниці, пов. Броди, Зах. Україна. Полишив у великому смутку дружину Марію, брата Олексу в Рідному Краю, та близьчу й дальшу родину в ЗДА. Покійний був взірцевим парохіянином і членом Братства. Похорон відбувся 18-го травня 1961 р., з укр. кат. церкви Преч. Діви Марії, при участі Родини, Знайомих і Членів Б-ва. Покійного поховано на цвинтарі св. ап. Петра й Павла в Пармі, Огайо. — Вічна Йому Пам'ять!

В. Владика, секр.

● РОЗШУКИ ●

Мати пошукує
ОЛЕСЯ ЛЕВИЦЬКОГО
з Перемишля.
В 1954 р. перебував в Лондоні, Англія. Хто знав би про нього, прошу писати на адресу:
D. STRUS
2001 Brainard Avenue
Cleveland 9, Ohio. USA

Шукаю свого рідного дядька, який виїхав до Америки 1918-1919 р. Дядько ДМИТРО Леонтієвич ВАТУЩКИН з донькою Тетяною, жив на Україні в селі Генеральське, Покровського району на межі з колонією німців Поволжя. Хто мав би деякі вістки про його долю, прошу ласкаво повідомити на адресу:
Mrs. O. SURGANSKA
779 Earl Street
Niddrie, Victoria, Australia

Панів: Ю. МАЧУЛА, І. ІВСІВ, І. СТАНЧАК — пошукує Ілько Сах з Бразилії і просить писати до нього на адресу:
Ilko SACH
Caixa Postal 285
Ponta Grossa — Parana, Brazil

ТАРЗАН, ч. 4658. Спільна перемога!

THE BATTLE RAGED ON AND ON—

THE HAIRY MAN AIMED AND HURLED HIS WAR CLUB—

WHICH INSTANTLY STRUCK THE CARNIVORE'S SKULL. FELINE MUSCLES STIFFENED—AND A LIFELESS, TAWNY BODY COLLAPSED AT TARZAN'S FEET!

Доля битви перехилялася то в один, то в другий бік.

Волохатий чоловік прицілився і кинув свою бойову довбню . . .

І вона негайно поцілила м'ясоїда в череп. Мускули кота напружилися, і мертве чорно-буре тіло впало Тарзанові під ноги!